Přehled dosavadní činnosti odboru III. ministerstva sociální péče.

Působnost tohoto odboru vztahuje se na ochranu dělnictva a dělnické pojišťování. V prvém směru měl úlohu, připraviti v nejkratší době četné osnovy nových zákonů k ústavnímu projednání a spolupůsobiti při jejich úpravě až do konečného vyhlášení. Úplně byl projednán zákon o osmihodinné době pracovní s prováděcím nařízením a zvláštním normálním výnosem, obsahujícím bližší výklad zákona, dále zákon o podpoře nezaměstnaných s několika dodatky, zákon o rozšíření úrazového pojišťování a zákon o rozšíření pojišťování nemocenského. Úplně vypracován jest zákon o zrušení pracovních a služebních knížek, zákon o práci domácké; v nejbližší době budou ukončeny osnovy zákonů o pojištění proti nezaměstnanosti, o novém upravení sprostředkování práce, o upravení pracovního poměru, o dělnických komorách a o pracovní inspekci. Dále bylo třeba spolupůsobiti při projednávání některých zákonů, spadajících v prvé řadě do oboru jiných ministerstev.

Mimo to bylo třeba obstarávati rozhodování o odvolání stran do rozhodnutí nižších instancí ve všech oborech ochrany dělnictva. Zvláštní píle vyžadovalo provádění předpisů o podpoře nezaměstnaných. Pro tento obor bylo třeba nejprve vytvořiti zvláštní orgány a jako takové byly ve všech sídlech okresních soudů zřízeny demobilisační výbory. Tyto výbory, složené s laiků a pověřené velmi důležitými úkoly, vyžadovaly velmi obezřetného vedení za stálého dohledu. Postupem času bylo udělování podpor v nezaměstnanosti měnícím se poměrům stále přizpůsobováno, a kde to bylo možno, byla výplata podpor zastavována.

O rozmnožení příležitosti ku práci staralo se ministerstvo při všech příležitostech a jmenovitě působilo k tomu, aby obce a okresy podnikaly práce nouzové, k jejichž konání byly přikazovány nezaměstnanci s ponecháním podpory. Pokud chod závodu závisel od opatření uhlí nebo surovin, podporovalo vždy ministerstvo sociální péče snahy stran, aby příslušné ústřední orgány jim vyhověly.

Stejné podpory docházely žádosti dělnictva za přidělení šatstva, oděvu a potravin. Zvláštní pozornost byla věnována vyskytnuvším se sporům pracovním; ve všech případech bylo učiněno opatření, aby strany za účastenství živnostenského inspektora pracovní podmínky přezkoušely a dohodnuvše se po případě o jejich novém obsahu, v práci pokračovaly. O nezaměstnané dělnictvo v cizině se zdržující bylo tím způsobem pečováno, že byly s Rakouskem a Německem uzavřeny smlouvy vzájemné, podle nichž každý stát podporuje cizí příslušníky týmže způsobem jako své vlastní státní občany.

Dělnictvu pracujícímu při konfekci textilního zboží, objednaného vojenskou správou, byly sazby stanovené jako nejmenší mzda za šití uniforem a prádla v souhlase s nynějšími drahotními poměry přiměřeně zvýšeny.

To dálo se hlavně v okresích zemědělských; v horských krajinách brán byl zřetel na zvláštní poměry a kraje a různá pracovní odvětví. Některým z nich, jmenovitě dělníkům textilním, bylo přiznáno docela zvýšení podpory.

V obpru sociálního pojišťování byla nejprve zjednána náprava ve správě úrazové pojišťovny dělnické v Praze v tom směru, že vedení ústavu odevzdáno do té doby, než bude možno provésti řádné volby, správní komisi, zřízené ze zástupců všech súčastněných stran, v níž se pojištěncům dostalo náležitého zastoupení.

Pensijní pojišťování bylo dříve soustředěno u Všeobecného pensijního ústavu pro zřízence ve Vídni. Jelikož tento ústav se odtnul po

státním převratu pro nás v cizině, byl zřízen zákonem ze dne 20. prosince 1918, čís. 92 sb. z. a n., Všeobecný pensijní ústav v Praze, na nějž přešla veškerá působnost dosavadního vídeňského ústavu v obvodě Československého státu. Zároveň byla též jmenována zvláštní komise pro likvidaci Všeobecného pensijního ústavu pro zřízence ve Vídni a cizozemských ústavů náhradních, pokud se jejich působnost vztahovala na obvod našeho státu.

Následkem změněných politických poměrů bylo třeba též nové úpravy úrazového pojištění horníků a železničních zřízenců, které bylo dosud soustředěno u ústavů vídeňských. Tato úprava byla provedena zákonem ze dne 10. dubna 1919, čís. 207 sb. z. a n., jímž bylo zmíněné pojištění převedeno na zdejší územní úrazové pojišťovny a pokud se týče správy podniků, jejichž zřízenci byli podle § 4. tohoto zákona pojistné povinnosti sproštěni.

Dále byly provedeny některé jiné změny úrazového zákona. Zejména byla ustanovení o rozsahu a výpočtu úrazových důchodu přispůsobena nynějším potřebám.

V oboru nemocenského pojišťování dlužno uvésti novelu k zákonu nemocenskému ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., kterou rozšířen byl počet osob ku pojištění povinných na všechny osoby, jež vykonávají práce a služby na základě poměru pracovního, služebního neb učňovského a zejména též na osoby zaměstnané v podnicích hospodářských a lesních, jakož i na veškeru čeleď. Mimo to byly podstatně zvýšeny pojistné dávky a učiněn důležitý krok k soustředění nemocenského pojišťování zrušením závodních pokladen, jakož i malých pokladen společenstevních a spolkových a omezením pojišťování u zapsaných pomocných pokladen.

Současně pečováno bylo o nerušené provádění nemocenského a úrazového pojišťování na Slovensku a provedeny přípravy ku zřízení samostatné úrazové pojišťovny pro Slovensko.

Vzhledem k poruchám při výplatě pojištěných důchodů z ciziny následkem neurovnaných, politických poměrů byla učiněna opatření, aby tyto důchody byly zdejším důchodcům prozatím zde vypláceny, a zahájeny kroky k definitivní úpravě těchto výplat dle zásad vzájemnostních. Současně přihlíženo i k tomu, aby požívatelé cizozemských důchodů nebyli zkracováni kolísáním valuty.

Konečně snažilo se ministerstvo sociální péče hájiti zájmy sociálně pojišťovacích ústavů při opatřeních v oboru finanční správy a vymohlo jim četné úlevy po této stránce.

Na podnět ministerstva sociální péče bylo též zahájeno jednání o takové úpravě zúrokování válečných půjček, aby členstvo sociálně pojišťovacích institucí nebylo poškozeno.

Sommaire.

Partie non officielle.

L'application de la lois sur les allocations d'Etat aux ouvriers en chômage, par Joseph Thomas.

Rapport de la Ière section du Ministère de la Prévoyance sociale.

Rapport de la IIème section du Ministère de la Prévoyance sociale.

Sommaire de la partie non officielle.

En supplément: Rapport relatif à l'activité des Inspecteurs industriels en 1918.